



LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188604955
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, https://tm.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-10- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 3.92 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Pakartotinai teikiame Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.92 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 34 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 51 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau – įstatymų projektai).

I. Sprendžiama problema	Įstatymų projektai parengti įgyvendinant Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439, įsipareigojimą gilinti ir modernizuoti šalies kapitalo rinką (98 punktas) ir Lietuvos banko vykdytų viešųjų konsultacijų, skirtų tvaraus Lietuvos kapitalo rinkos augimui, rezultatus ir Kapitalo rinkos plėtros gairėse 2023-2025 m. (toliau – Gairės) ¹ numatytą rekomendaciją. Be to, įstatymų projektai parengti atsižvelgiant į Lietuvos bankų asociacijos teiktą pasiūlymą dėl galiojančių teisės aktų nulemtos administracinės naštos finansų sektoriui ir jo klientam ir su tuo susijusį siūlymą panaikinti reikalavimą, kad pavedimus dėl finansinių priemonių, kurios yra bendroji jungtinė sutuoktinių nuosavybė, pardavimo pateiktų abu sutuoktiniai arba vienas iš jų su kito sutikimu (įgaliojimu), atitinkamai pakeičiant Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.92 straipsnio 4 dalį ir su šio reikalavimo realizavimu susijusius įstatymus.
II. Siūlomos priemonės	Įstatymų projektų tikslas – siūloma atsisakyti reikalavimo sandorius dėl vertybinių popierių, kurie yra bendroji jungtinė nuosavybė, perleidimo ar teisių į juos suvaržymo sudaryti abiem sutuoktiniams kartu arba vienam iš jų, turint kito sutuoktinio išduotą įstatymo reikalaujamos formos įgaliojimą. Kartu siūloma atsisakyti sektoriniuose finansų rinkos įstatymuose įtvirtintų normų, kurios nustato paprastesnę sutuoktinio įgaliojimo formą, konkrečiai – šių įstatymų nuostatų, kad sutuoktinio įgaliojimas sudaryti sandorius dėl vertybinių popierių, kurie yra bendroji jungtinė sutuoktinių nuosavybė, gali būti išduotas paprasta rašytine forma pripažinti

¹ Gairėms pritarta 2022 m. lapkričio 30 d. Vyriausybės pasitarime.

	netekusiomis galios ir atitinkamai pakeisti Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo 34 straipsnio 4 dalį, Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 51 straipsnio 5 dalį, Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 37 straipsnio 3 dalį.
III. Priemonių kaštai	Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ar kitų valstybės fondų lėšų nenumatoma.
IV. Nauda visuomenei	Atsisakius teisinio reikalavimo pateikti sutuoktinio įgaliojimą, tikimasi aktyvių finansinių paslaugų naudotojų skaičiaus padidėjimo, kai finansinių priemonių sąskaitas turintys Lietuvos gyventojai (Lietuvos banko duomenimis 132 tūkst., iš kurių daroma prielaida susituokę 63 tūkst.) nelikus perteklinio teisinio reikalavimo, priimtų sprendimą pasinaudoti finansinėmis paslaugomis ir investuoti. Be to, atsisakius minėto teisinio reikalavimo, būtų pašalinta finansinių paslaugų skaitmenizavimą ir sprendimą pradėti investuoti stabdanti kliūtis, užtikrinta lygiavertė Lietuvos finansų tarpininkų konkurencija su kitų ES valstybių paslaugų teikėjais, paskatinta kapitalo rinkos plėtra Lietuvoje.

Detalesnė informacija apie įstatymų projektuose numatomus teisinio reguliavimo pokyčius paskatinusias priežastis, tikslus ir uždavinius, siūlomas naujo teisinio reguliavimo nuostatas ir laukiamus rezultatus pateikiama šių įstatymų projektų aiškinamajame rašte. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas papildytas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025 m. rugsėjo 12 d. išvadoje Nr. NV-2069 pateiktas pastabas.

Įstatymų projektai, kaip anksčiau nurodyta, susiję su Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439, nuostatų (konkrečiai – 98 punktu) įgyvendinimu, taip pat įstatymų projektais prisidedama prie kito Vyriausybės programos įsipareigojimo – remti gyventojų taupymą, kaupimą senatvei ir privačias investicijas (100 punktas).

Teisingumo ministerijos 2025 m. gegužės 22 d. raštu Nr. (1.6 Mr) 2T-499 įstatymų projektai buvo pateikti išvadoms ir nuomonėms gauti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos bankui, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Lietuvos bankų asociacijai, Lietuvos finansų maklerių asociacijai, Lietuvos investicijų valdytojų asociacijai, Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociacijai, Lietuvos rizikos ir privataus kapitalo asociacijai, Lietuvos tarpusavio skolinimo ir sutelktinio finansavimo asociacijai, Investuotojų asociacijai. Teisingumo ministerijos 2025 m. rugsėjo 24 d. raštu Nr. (1.6 Mr) 2T-999 įstatymų projektai buvo pateikti išvadai ir nuomonei gauti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos bankas ir Lietuvos bankų asociacija pastabų ar pasiūlymų įstatymų projektams neturėjo. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija darbo tvarka informavo, kad pasiūlymų ar pastabų įstatymų projektams neturi ir neteiks atskiros išvados dėl įstatymų projektų. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastebėjimą, Teisės aktu sukeliamų arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaitos darbo tvarka suderintos su Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Lietuvos finansų maklerių asociacija, Lietuvos investicijų valdytojų asociacija, Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociacija, Lietuvos rizikos ir privataus kapitalo asociacija, Lietuvos tarpusavio skolinimo ir sutelktinio finansavimo asociacija ir Investuotojų asociacija per nustatytą terminą pastabų ar pasiūlymų įstatymų projektams nepateikė.

Dėl įstatymų projektų taip pat konsultuotasi su visuomene, paskelbus juos Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Pastabų ar pasiūlymų negauta.

Pastebėtina, kad siūlomus CK ir su juo susijusių įstatymų pakeitimus netikslinga svarstyti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso priežiūros komitete, sudarytame teisingumo ministro 2013 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. 1R-54 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso priežiūros komiteto sudarymo“, kadangi siūlomu CK 3.92 straipsnio 4 dalies pakeitimu sprendžiamas tik vienas siauras klausimas – disponavimo vertybiniais popieriais, kurie yra bendroji jungtinė nuosavybė, tvarka. Siūlomas pakeitimas inicijuotas reaguojant į praktikoje kylančias problemas, kai perteklinis reikalavimas gauti sutuoktinio įgaliojimą sukelia nepagrįstų kliūčių vertybinių popierių rinkos sandoriams.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisėkūros politikos grupė (vadovė Jolita Šlikienė, tel. +370 614 67611, el. p. jolita.slikiene@tm.lt, tiesioginė rengėja – patarėja Agnė Jakulytė, tel. +370 600 41176, el. p. agne.jakulyte@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.92 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai;
2. Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai;
3. Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 51 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai;
4. Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai;
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas;
6. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 5 lapai;
7. 2025 m. Lietuvos banko atlikta analizė „Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas: ar verta reikalauti sutuoktinio įgaliojimo, sudarant sandorius dėl finansinių priemonių?“, 47 lapai;
8. Teisės aktu sukeliamų arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaitos (Ūkio subjektams ir fiziniams asmenims);
9. Suinteresuotų institucijų išvados, 6 lapai.

Teisingumo ministrė

Rita Tamašunienė